

יביע אומר הר גילה

וירא | גליון 374

כ' חשון תשפ"ד

להפצת העלון / הארות / הקדשות
יעקב- 0528445949

זמני היום אופק ירושלים

מוצ"ש	מוצ"ש	כניסת שבת
17:22	18:00	16:32

העלון מוקדש לרפואת והצלחת הגאון הגדול הר' בן ציון מוצפי בן מובה שליט"א | נעמית בת תקוה | שיראל בת אור | ר' שלמה בן שושנה דניאל בן גולד דוד יהונתן דניאל בן מובה משה בן מולד רוזה בת ג'מילה רחל בת חנה גלית בת שולמית. לע"נ- צדוק בן חביבה, ר' דוד בן שרה אהרון בן שירין. יזנו הנזן- נודד פרחיה בת בתיה שיר בת אסתר | להצלחת- מתפללי בית כנסת 'יביע אומר' הר גילה הי"ו

מורנו ורבנו הלכה למעשה

עפ"י גאון עוזנו ותפארתנו מרן הרב עובדיה יוסף צדוק"ל ובנו הראשון לציון הרה"ג יצחק יוסף שליט"א

המשך- ברכת היין ופירות האילן והארץ א) פלאפל ברכתו שהכל, כיון שמעריבים בו כמון ושאר מיני תבלין, ואחר כך מטגנים אותו בשמן עמוק, עד שנשתנה טעמו, יש לברך עליו שהכל. ומכל מקום המברך עליו בורא פרי האדמה יש לו על לסמוך.

ב) טחינה ברכתה שהכל. שכל שנימוח לגמרי ונעשה כעין "משקה", אין שם אוכל עליו, ומברך עליו שהכל. (שם עמוד קל"ז).

ושמושומין שמטגנים בדבש, יש לברך עליהם בורא פרי האדמה. (שם עמוד קכ"ט).

ג) מי שריית צימוקים תמרים ותאנים, או מי בישולם, שקלטו טעם הפירות, מברך עליהם שהכל, אבל ברכה שלאחריהם יש להסתפק אם מברך ברכה מעין שלש או בורא נפשות רבות, לכן ירא שמים לא ישתה מהם (שיעור רביעיית), אלא בתוך הסעודה, שאז ברכת המזון פוטרם, או שיאכל פרי משבעת המינים וגם ישתה משקה, שאז יצטרך לברך ברכה אחת מעין שלש ובורא נפשות רבות.

ומי שריית צימוקים שמשך את המים מן הצימוקים, דין יין יש להם ומברך עליהם בורא פרי הגפן ולבסוף ברכה מעין שלש על הגפן ועל פרי הגפן. ובלבד שיהיו צימוקים שיש בהם לחלוחית דבש, שאם ידרוך אותם יצא מהן דבשן, אבל אם לא יצא מהם לחלוחית דבש, אין עליהם תורת יין. (שם עמוד קל"ז).

מי שריית צימוקים, יש עליהם תורת יין לכל דבר, וברכתם בורא פרי הגפן, וכשרים "לקידוש ולהבדלה", ובלבד שיהיו צימוקים שיש בהם לחלוחית, שאילו היה דרוך אותם על ידי קורה, היה יוצא מהם דובשם, אבל אם היו יבשים מאוד, שאפילו על ידי דריכה על ידי קורה לא יצא מהם לחלוחית כלל פסולים.

ושיעור מידת המים, יש להקל לתת לפחות שלשה ליטר מים על קילוגרם צימוקים. ושיעור זמן שריית הצימוקים במים, כדי שיהיה על המים שבהם תורת יין, יש אומרים שצריך שיהיו שרויים במים שלשה ימים שלמים מעת לעת, (שהם שבעים ושתיים שעות), [וכן ראוי להחמיר]. ויש אומרים שדי להם בשיעור מעת לעת, (עשרים וארבע שעות).

ואם לא נזכר להקדים שרייתם עד ערב שבת, יש לדוך אותם במדוכה, או לרסקם במיקסר, וליתנם במים, ולהרתיחם ולבשלם, ואחר כך לסוחטם ולסננם, ואז יהיה עליהם תורת יין וכשרים לקידוש ולהבדלה. [וכן פשט המנהג].

ומי שריית הצימוקים כל עוד הם נמצאים בכלי יחד עם הצימוקים ומעורבבים בהם, אין עליהם תורת יין כלל, (ואפילו אם כתש אותם, וסחטם במים), ורק אחר שמשך את המים הללו מן הצימוקים, והבדיל אותם מהם, אז נקרא עליהם שם יין, והיו כשרים לקידוש ולהבדלה.

המשך בדף אחרון.

חברי בית הכנסת 'יביע אומר' מקדמים בברכה את **הרב תמיר שלום שליט"א** המתארח עימנו בשבת - להלן זמני תפילות ושעורי התורה

יום שישי	יום שבת
16:12 שיר השירים	07:45 שחרית ודרשה הרב
16:32 מנחה	14:00 תהילים לילדים בבית הכנסת
קבלת שבת ודרשת הרב	14:30 שעור תורה עם הרב בבית הכנסת
ערבית	15:30 מנחה וסעודה שלישיית בבית הכנסת
19:45 שעור תורה	17:00 שעור תורה
עם הרב בבית הכנסת	17:15 ערבית ולימוד תנא דבי אליהו

טעמו וראו כי טוב ה'

כל יום בבית הכנסת, שחרית בשעה 06:00, מנחה - 20 דק' לפני שקיעה שעור תורה ותפילת ערבית

ערבית נוספת בשעה 19:00 ולאחריה שעור תורה יומי:

יום א' - הרב גדעון מזרחי שליט"א - הלכה שולחן ערוך בשעה 21:00 ליקוטי מוהר"ן - עם הרב אהוד דהאן

יום ב' - הרב גדעון מזרחי שליט"א - הלכה שולחן ערוך יום ג' - הרב ניתאי כדורי שליט"א - מוסר בשעה 20:30 גמרא מסכת תענית.

יום ד' - הרב גדעון מזרחי שליט"א - הלכה שולחן ערוך בשעה 20:30 שעור בקדושת המשפחה לנשואים יחד עם הרב

יום ה' - הרב אהוד דהאן שליט"א - פרשת שבוע

עזר תורה תורה פיא' je פאצה 21:00

שבת שלום ומבורך

לְנֵתֵב הַיְרָאָה לְשִׁרְשָׁהּ

טעם ערב ומושף פי כמה וכמה במקור שממנו נמשכים כל האהבות והחשקים.

וכיוצא בזה זה הלקוי בחסר בטחון עצמי, ותחושתו שאינו מצלח לכלום, יוכל לנצל זאת לתועלת, ובכך גם יצא מתחושתו זו, והוא בכך שיחשב, אדרבא, אכן כן, כך ראוי באמת לכל אדם לחוש חסר בטחון עצמי, שכן האדם הנו אפסי, ומצד עצמו אינו יכול להיות מצלח לכלום, וכל הצלחתו היא אך ורק מלח הבורא שמשפיע עליו טובות, ואם כן אדרבא, אנצל מצבי זה של חסר בטחון עצמי לחוש באפסיותי, ולמלא את אפסיותי בבטחון בה' בלבד, ומעתה אחוש שהנני מסגל ומצלח אך ורק מלחו של הבורא, ואאמין בבורא שבדאי נסך בי פחות, ונתן לי כלים ראויים שבהם אמלא תפקידי בעולם בדרכי נעם ובשמחה.

וזו אחת הסבות שמביא הבורא תחושות שכאלו לבני אדם, לטובתם, ולתועלתם, שיגיעו מהם לתכליתם וליעודם.

וכמו שרגיל אני לומר לאלו המחסרי בטחון עצמי, לכל אדם ישנם ב' תפקידים, האחד לנטרל עצמו מבטחונו העצמי, והשני למלא את עצמו בבטחון בה', ואלו זה המחסר בטחון עצמי מטל עליו עבודה אחת בלבד - והיא למלא את עצמו בבטחון בה' שכן כבר מנטרל הוא מבטחונו העצמי. וכל האמור כאן הוא משפט הידוע בספרי חסידות: "להעביר היראה לשרשה".

וכאשר מנצל אדם תחושותיו העמקים בנפשו בכניעה ויראה, או אהבה ומעתיקים למקום הנכון שהוא לכניעה ויראה ואהבה לה', בכך ממלא מסתלקים ממנו אותם תחושות מלחוח אותם בארועי העולם.

וכך ספר לי תלמיד חכם אחד, שבצעירותו (לפני כ- 40 שנה) סבל מחרדות ופחדים מארועי העולם, והלך אז להאדמו"ר הגה"ק בעל "תולדות אהרן" צוק"ל, וכן להאדמו"ר הגה"ק מזוויל צוק"ל, ואמרו לו שהעצה להפטר מתחושות החרדה והפחד, היא להעתיקם לבורא עולם, ולהתבונן, מה לי לפחד מה"מקל", הלא הנכון הוא שאעתיק את הפחד לזה שאוחז במקל, שהוא הקדוש ברוך הוא, ובכך גם יתחזק ביראת ה' וגם יחלץ מצרתו - תחושת הפחד.

וכן הוא בענין האהבה, מובא בשם הבעל שם טוב הקדוש שאדם שנבער בקרבו, אהבה רעה ואסורה, וכגון שראה איזה מראה אסור, יתבונן מנין המשיכה והחשק לאותו מראה, הלא הוא מלח הבורא שמחיה אותו, וזה הבורא הוא שנתן את החן והיפי והמשיכה לאותו דבר, ואם כן מה לי להגרר אחר החפץ שנמשך עליו חן ויפי וכל חנו ויפי הוא מלח "מקבל", למה לא אגרר אחר זה שממנו מקור החן היפי והאהבה, שהוא הקדוש ברוך הוא בעצמו. ועוד ישא קל וחמר, אם זה המראה שראיתי כל כך הנו מושף, וערב אחר שהנו סך הכל נשפע ומקבל, על אחת כמה וכמה שיש

ישנם בחיים מקרים חריגים שארועו לאדם עד שישאירו בו רשמים עמקים, הפאמין והחכם מנצל זאת לתועלת מרבה, והדבר יובן על פי מעשה שהיה.

מעשה היה בהגאון הרב משה פינשטיין זצ"ל רשכבה"ג מגדולי פוסקי הדור, ש"נתפס" פעם ברוסקיה הקומוניסטית על עוון "הרצאת תורה", במהלך ביאתו למשפט, ובעמדו לפני השופטים נהגו בו הללו בבזו ובהשפלה נוראה שלא היה הרב רגיל בה כלל, שכן על אף ענותנותו הגדולה פידיע, רגיל היה לשהות במחצת אנשים יראים שמכבדים תורה ובפרט אחד שכמוהו, ופתאום הובא למקום שהשפילוהו ונתנו לו תחושה שאין הוא שוה בעיניהם לכלום, מספר הרב האמת אמר, שחשתי אז תחושת "כניעה" שלא חשתי מעולם, מודה אני לה' מאד על שהביאני למצב של תחושה שכזו, שכן מני אז בכל פעם שהייתי עומד בהפלת "העמידה", הייתי "משחזר" את אותה תחושת כניעה שחשתי כלפי הקומוניסטים, ו"מעתיקה" לבורא העולם שעומד אני עתה להתפלל לפניו, שכן אלמלי הייתי חש פעם כניעה שכזו לא היה ביכלתי לחוש כניעה אמתית כלפי ה'.

כיוצא בזה, אדם שחש יראה וחרדה מסבות שונות, יכול לבוא ממצבו זה לתועלת גדולה, והוא להעתיק את אותה תחושת יראה וחרדה שיש לו מארועי העולם - להקדוש ברוך הוא, ולפתח בעצמו יראה לה' כדגמת החרדה שתוקפתו.

הנהגות לשבת - הרב חיים רבי

'אדם כי ימות באוהל'

"מת בערב שבת סימן יפה לו" (כתובות קג). והוסיפו לבאר בזה, שכשירגיש עצמו כמת מכל עניני עולם הזה בכל ערב שבת, יהיה לו סימן יפה בקדשת השבת והשפיע הגדול ממנה (בעש"ט הקדוש זיע"א).

היה אומר שיצר הרע מבלבל את האדם שיקרא שתי דקות בעתון קודם התפילה, וזה מקלקל לו את כל היום. וכנראה שצריך הכנה רבה בקדושה גדולה כדי להתקדם כל יום בעבודת ה'. ומכאן גם לקדושת השבת, שהציע הבעל שם טוב הקדוש שיעשה עצמו כמו מת ממש, ואז אינו מקפיד על כלום.

ואדרבה, שש ושמח להכין צרכי שבת בניחות וטיפול אישי שעשה לעצמו, והנה שכרו איתו ופעולתו לפניו. ומסופר בגמרא (שבת קיט.) על רב ענן שהיה לובש בגדים פשוטים ביום שישי לפני שמגיעה קדושת השבת. והסביר הרמח"ל בספרו מסילת ישרים (פרק יט), שעשה כן כדי שיהיה ניכר יותר כבוד השבת בלבושו בו בגדים נאים, שלא רק ההכנה לשבת היא מכלל הכבוד, אלא אפילו ההעדר, שמכוחו יבחן יותר מציאות הכבוד, גם הוא מכלל המצוה, עי"ש.

ומכאן סמך למתנהגים בפשטות בערב שבת, בלבוש, באוכל, בטרחה בעבודות היום, כי כל זה לצורך עלייה גדולה. ומרומז בפרשת בראשית, שעל שבת קודש לא נאמר "ויהי ערב ויהי בקר", כי בשבת קודש מוסיפים מחול על הקודש וטורחים ומכינים הרבה, וגם לפני הערב עסוקים בקדושת השבת.

הנה, מי שהתרגל במשך השבוע להיות מעורב מאד בכל עניני עולם הזה, ובפרט במסחר ועסקים ופוליטיקה וכיוצא בזה, והנה מגיעה שבת קודש, וברגע אחד צריך לנתק עצמו מהכל. ומי שלא חזק בקדושת ואהבת השבת, קשה לו להגיע לכך. ומצינו עצה טובה, שזה הזמן של יום ששי בשבת קודש, להירגע, להינפש, לקחת מהזמן היקר של יום ששי ולהוריד מהמחשבות והרדיפות של ששת ימי המעשה. ויום ששי מכוון כנגד יסוד, וזה בעצם היסוד של הכנה נפשית ושכלית לשבת קודש, ומוריד מעצמו לאט לאט את הרדיפה הזו, ויכול להתכונן ולהתחזק בקדושת שבת המלכה. ואז זוכה למיתת נשיקה, להפרד מהחול ולהכנס לשבת קודש. וזה דומה לפסוק "אשרי יושבי ביתך" (תהילים פד, ה), כלומר לשבת כפשוטו קודם תפילת העמידה כדי להתפלל בכוונה, ומעלה זו גדולה מאד, שבזה מתרכז במחשבה בתפילת העמידה. ורבינו הסטייפלר זיע"א

שיעור תורה לנשים ונערות ימי שני בשעה 20:45
אול - אאוה הסקפה הבית היהודי חינוך וילד

בזכות נשים

חייב אדם לקבוע זמן ללימוד תורה כל יום שיעור תורה ביביע אומר

מוקדש להצלחת כל חיילי עם ישראל ומגיני הארץ
לרפואת הפצועים והחזרת השבויים

'יראת שמיים'

אברהם נוסע ומתישב בגרר. כִּאֲשֶׁר שׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ עַל שְׂרָה אֵשֶׁתוֹ הוּא מְשִׁיב כִּי הִיא אֲחֹתוֹ. אַבְרָמָה מְלֶכֶת מֶלֶךְ גֵּר שׁוֹמֵעַ אֶת שְׁמֵעַ שְׂרָה שׁוֹלַח שְׁלִיחִים לְהַבְיָאָה אֵלָיו. הַקַּב"ה מַתְגַּלֶּה אֶל אַבְרָמָה בְּלַיְלָה וּמְזַהֵירוֹ לֹא לְהִתְקַרֵּב לְשְׂרָה כִּי הִיא נְשׂוּאָה. כְּמוֹ כֵּן , הַקַּב"ה עוֹצֵר אֶת כָּל פְּתָחֵי הַנְּקָבִים שֶׁל אָנָּשִׁי בֵּית אַבְרָמָה. הֵם אֵינָם יְכוּלִים לְהִתְפַּנּוֹת וְאֵינָן יְכוּלוֹת לָלֶדֶת. אַבְרָמָה חָרָד וּבִבְקָר מִדַּע אֶת אָנָּשָׁיו עַל הַגְּלוּי. הוּא מֵיָד קוֹרֵא לְאַבְרָהָם וְשׁוֹאֵל: "וַיִּקְרָא אַבְרָמָה לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ מָה עֲשִׂיתָ לָנוּ וְמָה חֲטָאתִי לָךְ כִּי הִבַּאתָ עָלַי וְעַל מְמַלְכְּתִי חֲטָאָה גְדוֹלָה מֵעַשִׂים אֲשֶׁר לֹא יַעֲשֶׂה עֲשִׂיתָ עִמָּדִי. וַיֹּאמֶר אַבְרָמָה אֶל אַבְרָהָם מָה רְאִיתָ כִּי עֲשִׂיתָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה?" מִהֵן שְׂתֵי הַשְּׁאֵלוֹת? שְׁאֵלָה רֵאשׁוֹנָה, מִדּוּעַ גֵּרְמַתְּ לָנוּ לְהַעֲנִיב? וְהַשְּׁנִיָּה מִדּוּעַ אָדָם כְּמוֹךָ מְשַׁקֵּר? עוֹנֶה אַבְרָהָם: "וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם כִּי אֲמַרְתִּי רַק אֵין יְרֵאתָ אֱלֹקִים בְּמִקּוֹם הַזֶּה וְהִרְגוּנִי עַל דְּבַר אֲשֵׁרִי". "וְגַם אֲמַנָּה אֲחֹתִי בַת אָבִי הוּא אָף לֹא בַת אִמִּי וְתַהִי לִי לְאִשָּׁה". אַבְרָהָם עוֹנֶה לְאַבְרָמָה כִּי כִּאֲשֶׁר הִגִּיעַ לָגֵר, הַדָּבָר הָרֵאשׁוֹן שֶׁשְּׁאָלוֹ אוֹתוֹ זֶה מִי זֶה הָאִשָּׁה שְׁעָמוּ. לֹא שְׁאָלוֹ אוֹתוֹ אִם יֵשׁ לוֹ מְזוֹן וְשִׂתָּה וְכַדּוּמָה.

מִכָּאֵן הוּא הַבֵּינִי כִּי מָה שְׁמַעְנֶנּוּ אֶת אָנָּשִׁי גֵּרֵר זֶה זְנוּת. וּמִכֵּיּוֹן שֶׁהֵם שְׁטוּפִים הַתְּאֻנָּה, הֵם כְּבָר יִמְצְאוּ אֶת הַדָּרָךְ לְהִרְגֵּ אֶת בְּעֵלָהּ, אִם הֵיוּ יוֹדְעִים שֶׁהִיא נְשׂוּאָה. מְשׁוּם שֶׁכִּאֲשֶׁר אֵין יְרֵאתָ שְׁמַיִם, הָאָדָם יִרְשֶׁה לְעַצְמוֹ הַרְבֵּה דְבָרִים וְיִרְמֶה אֶת עַצְמוֹ כְּאִלוֹ זֶה בְּסֶדֶר. וְלִגְבֵי הַשֶּׁקֶר, עֲנָה אַבְרָהָם כִּי אֵינוֹ שֶׁקֶר. אַבְרָמָה לֹא מוֹצֵא תְשׁוּבָה. גַּם הוּא כְּבָר מֵבִין כִּי הָאֲמַתִּי הִיא כְּפִי שְׁאֲבָרְהֶם אוֹמֵר. **אָדָם לֹא יְרֵאתָ שְׁמַיִם, יַעֲשֶׂה הַלֵּל בְּשֵׁם הַצֹּדֵק כִּאֲשֶׁר הַלֵּל הוּא בְּעַצְמוֹ תִּאֲוֹת לָבוֹ.** מִי שְׂאֵינוֹ יִרָא שְׁמַיִם הוּא אֵינוֹ אוֹבְדֵי קִטְיָבִי. הִיִּצְרִים וְהַתְּאֻוֹת יְכוּלִים לְהַשְׁפִּיעַ עַל הַחֲלֻטּוֹתָיו. הָאֲנִטִּישְׁמִיּוֹת טֵרֵם עֲבָרָה מִן הָעוֹלָם, וְהִיא חִיָּה וּבּוֹעֵטֶת . אֵין לָנוּ עַל מִי לְהַשְׁעֵן אֶלָּא עַל אַבִּינוֹ שֶׁבְּשְׁמַיִם. לְהִיּוֹת כְּפוֹפִים לְדַעַת תּוֹרָה. וְלְדַבֵּק בַּתּוֹרָה. וְיִהִי רְצוֹן שְׁנוֹזָקָה לְקִיּוּם הַתְּפִלָּה "הַשִּׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבִרְאשׁוֹנָה וְיִוָּעֲצָנוּ כְּבִתְחִלָּה" וְאֵז וְיִתְקַנְּנוּ בָנוּ "וְהִסֵּר מִמֶּנּוּ יְגוֹן וְאֶנְחָה וּמֶלֶךְ עֲלֵינוּ מִהֲרָה לְבַדְּךָ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים".

שַׁבַּת שְׁלוֹם וּמְבֹרָךְ
לייעוץ ניתן להתקשר 0523898468.

חושן משפט- הרב יצחק פריי

'משולחן בית הדין'

שְׁאֵלָה: אֵנִי דִּיר בְּקוֹמַת קְרָקַע בְּבֵית מִשְׁתָּף, הַיּוֹנִים הַמוֹשְׁבוֹת עַל הַמְּזַנְנִים מְעַלִּי מְלַכְלוֹת אֶת חֲצֵרִי וְגוֹרְמוֹת לִי סֶבֶל רַב . הָאִם בִּיקְלָתִי לְכַפּוֹת עַל הַדִּירִים לְהַתְקִין קוֹצִים ?

תְּשׁוּבָה: רֵאשִׁית יֵשׁ לְהַבְחִין בֵּין מְקָרָה בּוֹ הַיּוֹנִים מְגִיעוֹת בְּצִוְרָה רְגִילָה וּבֵין מְקָרָה בּוֹ יֵשׁ בְּבִנְיָן דְּבַר מָה שְׁמוֹשֵׁךְ אוֹתוֹן.

אם בבנין יש דבר מה שמושך אותן, חובה על בעל הנזק להרחיקו.

אם היונים באות בצורה רגילה, אזי בכל שמוש סביר (גגון, מזגן, חבל) כביסה וכדומה) לא נתן לחיב את בעל השמוש להתקין את הקוצים.

אם כי במדה והנדך רוצה להתקין, הוא אינו יכול למנע ממך להתקיןם.

חיזוק לנשמה

'תפילה על האחר'

ספינת דיגים נקלעה לסערה בלב ים, הסערה טלטלה את הספינה עד לשבירתה. כל יושביה טבעו למעט שני אנשים שנסחפו לאי קטן והצליחו להינצל. שני הניצולים עמדו חסרי אונים והבינו שעליהם להתפלל לבורא עולם שיושיעם. לשם-כך חילקו את שטח האי לשניים וכל אחד מהם עמד בצד אחר והתפלל.

ביום הראשון התפללו השניים עבור מזון כדי להחיות את נפשם הרעבה. למחרת בבוקר הבחין האיש הראשון בעץ פרי הנמצא לידו, הבין שתפילתו נענתה ואכל לבדו מפירותיו הטובים של העץ. לעומתו בצידו השני של האי האדמה נותרה שוממה.

לאחר שהשביעי את נפשו התפלל על לבוש שיחמם את גופו. בחלוף מספר שעות מצא בתוך מערה עורות של כבשים, לבשם וחימם את גופו. לעומתו נשאר חברו בחוסר כל. למחרת התפלל האיש הראשון שקיבל עד כה את מבוקשו, להצלה ויציאה מהאי.

לפנות ערב עגנה ספינה סמוך לאי, נפגף האיש בידיו עד שזיהו אותו אנשי הספינה והעלוהו אל הספינה כשהוא מותיר את חברו על האי תוך שהוא מצדיק את מעשיו: "מדוע שאעזור לחברי? תפילותיי הן שנענו, כנראה שהוא לא התפלל בכוונה כמוני."

עודנו מדבר עם עצמו נשמע קול רועם מהשמים: "מדוע אתה משאיר את חברך בודד על האי ולא לוקח אותו איתך? השיב האיש: "אם תפילותיו לא נענו, כנראה שמגיע לו להישאר על האי הבודד!"

פתרון לחידה משבוע שעבר:

1. בשכר שאמר אברהם "ואנכי עפר ואפר" זכו בניו לשתי מצוות (סוטה י"ז). מה הן המצוות? **תשובה**- אפר פרה אדומה ועפר אשה סוטה.
2. "ויבוא הפליט ויגד לאברהם". מיהו הפליט ומדוע נקרא כך? (עיין רש"י י"ד, יג) **תשובה**- הפליט = עוג מלך הבשן. נקרא כך בגלל שנפלט (ניצל) מהמבול.
3. אברהם אומר ללוט: "כי אנשים אחים אנחנו" איזו קירבה יש ביניהם? **תשובה**- לוט הוא בן הרן אחיו של אברהם.
4. באיזה כינוי נקרא ים המלח? **תשובה**- עמק השידים.
5. מי היו: א. מלכי-צדק ב. הגר? (רש"י) **תשובה**- א. שם בן נח ב. בת פרעה (רש"י)

חידה

1. מדוע " גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה " (שבת קכ"ז)?
2. מדוע היה צורך ב 3 מלאכים לאברהם ומה היתה שליחותם?
3. א. מה שם אשתו של לוט לפי המדרש ? ב. מדוע נהפכה לנציב מלח ? (רש"י)
4. "לך לך אל ארץ המוריה". ציין 2 משמעויות לשם מוריה? (רש"י)
5. "ויטע אברהם אשל בבאר שבע". ציין 3 פירושים למילה אשל. (עיין סוטה י.)

כי התורה כוללת את כל הטובות שבעולם...

חברי הקהילה שואלים

אדם שהיה טרוד בעבודתו במשך השבוע, והגיעה שבת קודש שבת מנוחה, ובבית הכנסת מתקיימים שיעורי תורה בשבת, האם מוטב שילך לשיעור אצל שמואל עימות הגוף ומרגיש שזה פוגע לו בעונג שבת שצריך לצאת מביתו ולנודד שינה, או שישן בלילה וביום, שינה בשבת תענוג?

ידוע הדבר ומפורסם העניין גודל מעלת לימוד התורה, שהיא מעל הכל, ויקרה היא מפנינים יותר מכהן גדול שנכנס לבית קודש הקדשים, וכל חפצין לא ישוו בה שאפילו כל המצוות שבתורה אינם שוות לדבר אחד מהתורה, ובכל בוקר אנוחנו קוראים המשנה אלו דברים שאין להם שיעור וכו' ותלמוד תורה כנגד כולם, והיא חמדה גנוזה שנתנה לנו במתנה על ידי משה רבנו עליו השלום, והתורה כוללת כל הטובות שבעולם, אם כן אין לשער ואין לתאר, גודל מעלת זה שאורז כגבר חלציו וקם והולך לשיעור תורה בשבת, וברוך ה' שהוכשר הדור שאין מקום שלא מתקיימים בו שיעורי תורה ומתקבצים ביחד בבתי כנסיות ולומדים בתורה ובמדרש ובהלכה ומקיימים בזה מצוות עונג שבת אמיתי לגוף ולנשמה, והמציאות מוכחת כי בתחילה יוצר הרע מנסה בתחבולות שונות להחליש את האדם שאין יצא מביתו ויש קור ורוח או גשם, וכל השבוע עבד קשה וזה הזמן לנוח ולקיים בנפשו שינה בשבת תענוג, שזה ר"ת שבת, ובאמת שזה ר"ת שיעור בשבת תענוג, כי אחרי שבא ללמוד שוב פגה ממנו העייפות ומרגיש סיפוק ושמחה עצומה בחידושי התורה ובקריבה לה' יתברך שהיא ההנאה הגדולה ביותר בעולם.

ובפרט לימוד התורה בשבת שמעלתה גדולה לאין ערוך, וכמו שכתב הבן איש חי בספרו (בן איש חי חלק ב' פרשת שמות) שכן המקובלים, שגדול הפועל הנעשה מעסק התורה ביום שבת אלף פעמים יותר מן הנעשה מעסק התורה של ימי החול, גם רבנו החפץ חיים זצוק"ל כתב שכל לימוד תורה בשבת נחשב כמו תר"ג פעמים לימוד בחול, וכפי שמוכר בס' לב אליהו ששמע זאת מרבנו הח"ח, היות שאמרו חז"ל ששקולה שבת כנגד תר"ג מצוות, ובפרט לפי הגר"א שכל אות בדברי תורה היא מצווה, הרי כשעושים זאת בשבת

מכפילים כל אות ואת במספר שש מאות ושלוש עשרה. א"כ כשארם יושב ולומד בשבת הרי אין סוף למצוות שיכול להוסיף.

ובפרט מי שאין לו מספיק שעות ביום חול לעסוק בתורה היות וטרוד בפרנסתו שצריך להרבות בתורה יותר בשבת וכמו שהביא הטור א"ח סימן ר"צ וז"ל: אמרה תורה לפני הקב"ה, ריבוננו של עולם, כשיכנסו לארץ ישראל זה רץ לכרמו וזה רץ לשדה, ואני מה תהא על ידי? אומר, יש לי זוג שאני מזווג לך ושבת שמו, שהם בטלים ממלאכתם ויכולים לעסוק בך. ומסיים הטור: על כן צריך שיקבעו מדרש ללימוד בשבת. וכן בילקוט שמעוני (פרשת ויקהל) וז"ל: רבותינו בעלי אגדה אומרים, מתחילת התורה ועד סופה אין בה פרשה שנאמר בראשה ויקהל אלא זאת בלבד, אמר הקב"ה, עשה לך קהילות גדולות ודרוש לפניהם רבים הלכות שבת, כדי שילמדו ממך דורות הבאים להקהיל קהילות בכל שבת ושבת ולכנוס בבתי מדרשות ללמד ולהורות לישראל דברי תורה איסור והיתר. כדי שיהא שמי הגדול מתקלס בין בני. וכתב מרן הבית יוסף, מכאן שמכו בכל תפוצות הגולה להיקבץ בבתי כנסיות לקרוא מקרא ולדרוש בדברי אגדה אחרי סעודת שחרית.

ובבית יוסף אורח חיים סימן רפ"ה, הביא ירושלמי בשבת "רבי חגי אמר לא ניתנו שבתות וימים טובים אלא לאכילה ושתייה, רבי ברכיה אמר **לא ניתנו אלא לעסוק בהם בדברי תורה**" ובתנחומא מפרש שאין מחלוקת ביניהם ומה שאמר רבי ברכיה לתלמוד תורה אלו הפועלים שהם עסוקים במלאכתם כל ימות השבוע ובשבת הם באים ומתעסקים בתלמוד תורה ומה שאמר רבי חגי להתענג, אלו תלמידי חכמים שהם יגיעים בתורה כל ימות השבוע ובשבת הם מתענגים.

המשיל על זה משל נפלא, המגיד מדובנא, לאחד שהרחיק נדוד ויעזוב משפחתו וכל בית אביו לגור בארץ אחרת, והיו עיניו נשואות וכלות אולי יראה איזה אורח הבא מעיר מולדתו, למען ישאל את פיו על בני משפחתו, ולא עלתה בידו. לימים בא עני אחד

הסובב ומחזיר על הבתים, והנה כבואו אל ביתו הכיר בו כי הוא מעיר מולדתו וישמח מאד לקראתו, ורצה להשתעשע עמו לשאול אותו על בית אביו ומשפחתו הכבודה, ויאמר אליו העני מדוע תעצני הלא לעשות מלאכתי באתי הנה, ולמה תגרום לי הפסד, ויאמר לו אם כן הגידה נא לי כמה עלה בדעתך לקבץ פה, אמר לו ב' וג' זהובים, אמר לו קח לך ג' זהובים ושב עמדי, ויעש כן וישב עמו. והתחיל לספר לו עסק משפחתו ואודותיהם ושלום בניהם ויהי אך התחיל לספר נפלה עליו תרדמה והוא יושב ומתנמנם, ויאמר אחר כי זכיתי להיות לי מקום לנוח בו אבקש ממך שתתן לי מקום מנוחה ואשכבה ואישן, כעס עליו הבעל הבית ויאמר הלא אנכי עשיתי אותך איש בטל היום הזה, למען הפק טובתך, למען תספר לי משלום משפחתך, ועתה מה לך לנוח או מדוע תשכב ותרדם?

והנמשל ברור, שהקב"ה נתן לאדם נפש עליונה חצובה מתחת כסא כבודו והתרחקה ממקומה ובכל ימות השבוע, גם כי הקב"ה משתוקק לשמוע טובות ממנה אך האדם טרוד בעסקיו, לכן נתן הקב"ה את יום השבת, להשתעשע עמו ביום זה, ונתן לנו בעבור זה ביום הששי לחם יומים למען נהיה נקיים ביום השבת מכל טרדה, ונוכל להשתעשע בקרבת אלהים יתברך שמו, ולשוש באהבתה, ואדם טרוד בעסקי החול במשך השבוע, וצווה ה' ליחד את היום ההוא רק לה' לבדו כי הוא נתן לך את המנוחה, רק למען יהיה לו מקום להשתעשע עמך ולא שתתענד בתנומות עליו משכב או בעניינים אחרים וזה שבת לה' אלהיך.

וכתב רבנו החיד"א בספרו "פני דוד" שדקדקו רבותינו ז"ל, לומר כל המענג את השבת, ולא אמרו כל המענג עצמו בשבת, שצריך לענג השבת לא שהוא יתענג, רק עונג שבת ונשמה יתירה בתורה לשמה.

לכן פשוט הדבר שראוי לאדם השלם להתענג בשבת בעסק התורה הקדושה, ולבוא לשיעורי התורה במדרש ובהלכה, ואם שמרו בני ישראל שתי שבתות כהלכתם מיד נגאלים אכ"ר.

'המשך מורנו ורבנו הלכה למעשה'

וצימקים ללא חרצנים, דינם כדון שאר צימקים, ויש לברך על מי שריתים בורא פרי הגפן, ומקדשים ומבדילים עליהם. (חז"ע ש"ב עמודים פ"ז עד ק"ב).

ד פירות העץ שטובים למאכל בין כשהם חיים בין כשהם מבושלים, כגון חבושים וערמונים (קסטניאס), מברכים עליהם בורא פרי העץ בין אכלם חיים בין אכלם מבושלים. (כיון שבזמננו המנהג לאכול גם כשהם חיים) ופירות שאין נאכלים חיים אלא מבושלים, אכלם חיים מברך שהכל, מבושלים מברך עליהם בורא פרי העץ. והוא הדין בירקות, שאם הם טובים כשהם מבושלים יותר מכשהם חיים, אכלם חיים מברך שהכל, מבושלים מברך עליהם בורא פרי אדמה.

ולכן על החצילים כשהם חיים מברך עליהם שהכל נהיה בדרור, וכשהם מטונגים או כבושים במלח או בחומץ, ברכתם בורא פרי האדמה. וכן הלפת המבושלת או הכבוש ברכתו בורא פרי האדמה.

ואפילו אם הירק המבושלת נשתבח רק בגלל שערבו עם תבשיל אחר, כל שהירק הוא העיקר מברך בורא פרי האדמה. ולכן צנון המטוגן בדבש מברך בורא פרי האדמה, כיון שהצנון עיקר. וכן אגוז המטוגן בדבש. ומיהו שום וכרתי שבשלם, ואינם עיקר התבשיל, אם אוכלם לבדם מבושלים מברך שהכל.

ואם בישל ירקות עם בשר, וכוונתו לאכול גם את הירקות עם, מברך עליהם בורא פרי האדמה אף על פי שהשבח הוא מכת הבשר. וכן אם נתן מלפפון וקישואין בתבשיל של בשר, ורוצה לאכול מהם, שלא

שסחיתם אסורה רק מדברי סופרים כגון תותים ורימונים תפוחי זהב ואשכוליות, יש להקל. וכן יש להיתר למצוץ הבשר שנשרה במרק, והפת שנשרה בייץ.

במה דברים אמורים, שנכון להחמיר בענבים, כשמוצץ הענבים דרך ניקה ואינו מכניסם לתוך פיו, אבל אם מניחם לתוך פיו ומוצץ המשקה ואחר כך משליך החרצנים והזגים, מותר לכל הדעות, שדרך מאכל הוא. (חז"ע שבת ח"ד עמוד קמ"ב).

ו האוכל שוקולדה, ואינו לועס אותה בשיניו, אלא מוצץ וממחה אותה בפיו, אין לדונו כאוכל, כיון שלא לעס אותה בשיניו, ולכן אפילו אם אכל כזית ויותר, אינו מברך ברכה אחרונה, ורק אם לעס אותה בשיניו ואכל כזית בתוך כדי אכילת פרס, מברך ברכה אחרונה. [והאוכל גלידה אפילו אכל כשיעור רביעית בתוך כדי אכילת פרס אינו מברך ברכה אחרונה, שדינה כמשקים. וכיע"ש]. (שם עמוד קמ"ו).

ז פרי הבננה ברכתו בורא פרי האדמה, ואם בירך עליו בורא פרי העץ יצא. ופאפיייה ברכתה בורא פרי האדמה. (שם עמוד קמ"ז, טו).

ח פרי שנקרא צברס (צבר), מברכים עליו בורא פרי העץ. (שם עמוד קמ"ז).

ט פירות אילני סרק מברכים עליהם שהכל. [ובדיעבד אם בירך עליהם כרכתם יצא ידי חובתו], ופירות חשובים שבהם כגון פניונס וכיוצא בזה ברכתם בורא פרי העץ. (שם עמוד ק"ו).

בתוך הסעודה, מברך עליהם בורא פרי האדמה. וכמו כן דלעת, באמיה, וכיוצא בהם, יש לברך עליהם אחר בישולם או טיגונם בורא פרי אדמה.

עגבניות נאכלות חיים ומבושלים, וברכתם בורא פרי האדמה. ואם עושים מהם סלאטים, מברך עליהם בורא פירות מבושלים עם סוכר או דבש, שמביאים בסוף הסעודה לקינוח סעודה, כגון שזיפים, אפרסקים, לפת אדום, גזר, או אננס, יש לברך עליהם ברכתם.

ואם חתכם ומעורבים בפירות אלו פירות העץ ופירות אדמה וניכרים לעין, אף על פי שהאחד מרובה מחבירו, יש לברך על כל אחד ואחד וברכתו הראויה לו, מכיון שדעתו על שניהם, ואם רסקם וערבם יחד, הולכין אחר הרוב, ומברך על הרוב ופוסט את השני. (שם עמוד קמ"ג, ובא"ח פרשת פנחס הלכה כ"ה).

ה המוצץ פירות כגון לימון מתוק או תפוח זהב וכיוצא בזה, אם המציצה היא דרך לעיסה בשיניו, מברך בורא פרי העץ כרכתת הפרי, ושיעורו בכזית [בכדי אכילת פרס]. לברך ברכה אחרונה, [בורא נפשות, ובענבים ורימונים מברך על העץ ועל פרי העץ]. אבל המוצץ המיץ של הפרי בשפתיו ואינו לועסו בשיניו, דינו כשותה את המיץ וברכתו שהכל, ובענבים לא יברך בורא פרי הגפן, כיון שאין בזה חשיבות של יין. ואינו מברך ברכה אחרונה, מפני שאינו יכול לשתות רביעית בבת אחת. (שם עמוד קמ"ד. ויב"א ח"ח סימן כ"ה).

מותר בשבת למצוץ בפיו פירות מהמשקה שבהם, ומכל מקום נכון להחמיר בענבים שיעקר איסור סחיתתם מן התורה לבל ימצוץ במשקה בפיו, אבל בשאר פירות